

sosialuríntelf. 14720. 11820
box 76, 3800 Tórshavn

Útgevandi: p/f sosialurín
Fyrirtaks-
og blaðstjóri: Tórfinn Smith (ábyrgd)
Blaðmenn: Hogni Djurhuus
Jóhann Mortensen
Jan Müller
Lýsingar: Arne Thomsen
Uppseting: Sosialurín
Prent: Dimmalætting

Løtuvinningur

TAÐ ER ikki nakað nýtt fyrbrigdi, at skip avreiða veiðu sína uttan fyri Føroyar. Orsøkirnar hava verið ymiskar, men hevur hetta helst loyst seg fyri viðkomandi skip. Landsøkonomiskt sæð hevur tað í flestu førum verið fyri løtuvinning.

FYRI VIKU síðani løsu vit, at eitt skip hevði verið í Hebridunum og landað sína veiðu har, og at trý onnur skuldu landa afturat í hesum mánaðinum. Orsøkin er, verður sagt, at tey har fáa meira enn 30 prosent hægri prís enn í Føroyum.

FYRIMUNURIN er í fyrsta umfari, at skip og manning fáa meir fyri túrin, men vansar eru so sanniliga eisini. Um vit hugsa um tíðartarnin, sum fer í sigling, sum merkir mista fiskitíð og eisini tær eykaútreiðslur sum t.d. olja. Tí skal prísurin vera rættiliga nógv betri har enn í Føroyum, um tað skal loysa seg.

AT VIRKINI fáa minni merkir, at dekningsbidragið lutfalsliga verður størri, og tí vera prísirnar lægri.

MEN TAÐ sum ringast er av øllum er, at okkara egnu virki ikki fáa nóg mikið av rávøru og kunnu ikki geva nóg mikið av arbeiði, og fólkíð verður sent heim. Hvørt kilo av fiski, landað í Føroyum, gevur 1 kr. í beinleiðis arbeiðsløn. Verður fiskurin landaður uttanlands, missa vit hesa krónu.

LANDSSTÝRIÐ arbeiðir í lótuvi við at finna eina loysn á tí kreppu fiskivinnan er í. Somuleiðis hevur fiskivinnuráðið arbeiðt við málinum, og somuleiðis sent landsstýrinum eitt uppskot, men um hetta er enn einki likið út.

TAÐ AT skip landa uttan fyri Føroyar, loysir onga fiskivinnukreppu, men flytur bert problemíð úr einum stað í annað. Tað er tí at vóna, at landsstýrið so skjótt sum gjørligt finnur eina varandi loysn, og her slepst neyvan undan at nema við spurningin: Fiskasølan.

Nettoprísurin á teimum saltaðu upsaflokunum

Tann 24. november høvdu vit eina áheitan á L/F Føroya Fiskasølu um at almannakunngeva í fyrstkomandi blaði teirra solumsáttmála við Kratzenstein — nettoavrokning til eitt flakavirki í november fyri saltaði upsaflok — útflutningsloyvi fyri hesa sølu.

tjak og meiningar

Vit gera lesarar okkara varugar við, at treytin fyri at fáa lesarabrev upptikin undir hesum teiginum er, at blaðstjórnin veit, hvør hevur skrivað brøvini.

Hetta var í sambandi við tey 4,2 tonsini av saltadum upsaflokum, sum vit høvdu keypt frá ávisum flakavirki og sum L/F Føroya Fiskasøla fekk Fútarættin til at leggja hald á.

L/F Føroya Fiskasøla fastheldur at fyrrnevnda flakavirki við at selja gjøgnum teir hevði fingið kr. 595,81 meira eftir DM kursi galdandi tann 02. november.

Føroya Fiskasøla hevur ikki enn svarað og vilja vit tí gera eina sammeting sum sýnir hvat okkara nettoavrokning til virkið hevði verið og hvat Fiskasølan hevur avroknað limir sínar við í november mánað:

Saltaði upsaflok við skræðu PF Marr & Co.:

1300 kg	1650/yvir	á 12/90 kr. = kr.	16.770,00
1600 -	1250/1650	- 11/92 = -	19.072,00
800 -	1000/1250	- 10/94 = -	8.752,00
262 -	800/1000	- 9/96 = -	2.609,52
347 -	1250/1650	- 11/92 = -	4.136,24
			Kr. 51.339,76

L/F Føroya Fiskasøla:

1300 kg	1650/yvir	á 12/1275 kr. = kr.	15.765,75
1600 -	1250/1650	- 11/1375 = -	17.820,00
800 -	1000/1250	- 10/1475 = -	8.118,00
262 -	800/1000	- 9/3146 = -	2.440,43
347 -	1250/1650	- 11/1375 = -	3.864,71
			Kr. 48.008,89

Við øðrum orðum hevði virkið fingið Kr. 3.330,87 meira við at selja hesi 4,2 tonsini gjøgnum PF Marr & Co., enn gjøgnum L/F Føroya Fiskasølu.

P.F. Marr & Co.
A. Mortensen

Munur á likamslutum?

Eg haldi ikki at føroyingar høvdu verið glaðir fyri at fingið eina rokning upp á ca. 2000 kr. aftaná eina skurðviðgerð fyri t.d. blindtarmin. Í siviliseraðum londum verður tað mett sum ein sjálfvølgja, at vit hava eina ókeypis sosiala trygd og tænastru um vit koma illa fyri, likamliga ella sálarliga, og neyvan nakar annar enn rødd úr einum ávisum flokki tosar álvarsliga um slíka tænastru sum einhvørja aðra kapitalistiska fyrirtøku, sum helst átti at »borið seg».

Men hvussu ber tað til, at aðrir likamslutir eru »á

svartalista» tá tað ræður um neyðuga hjálp? Til dømis eyguni. Tað er ikki við fríum vilja, at fólk vilja hava brillur ella kontaktlinur, men hetta sleppa tey at bløða fyri fíggjarliga. Enn meira greitt er tað við likamsluti sum tenninar: her skal ein vera fíggjarliga væl fyri, um ein skal fáa neyðuga hjálp tá tenninar gerast sjúkar. Og sjálvt um sjúka í tonnum ikki er beinleiðis livshættislig, so eru læknar og tannlæknar tó samdir um at góðar tenn hava stóran týdning fyri eina góða heilsu annars.

Hóast hetta verða tannviðgerðir settar sum »luksum», um ein skal meta eftir teim peningum tú mást eiga fyri at fáa slíka viðgerð. Hetta er í veruleikanum at gera mismun millum rik og fátæk hvat rætti til heilsu viðvikur.

Nú kann onkur siga sum so, at tað er við egnari ábyrgd, at fólk røkir sínar tenn. Gaman í, fyri ein part — men minni enn so allir tilberðir innan munnsjúkdómar. Og hvat hevði ein sjúklingur við magasári sagt, um læknin kravdi hann fyri pening, tí

»ein og hvør hevur sjálvur ábyrgdina av ikki at stressa seg so hann fær magasár»? Ella fólk sum spælir fótbólt og brýtur beinið? Eigur tað sjálvst ábyrgdina av sínum beini so at tað eigur at gjalda pening fyri viðgerð?

Tað hoyrir heldur ikki heima nakrastaðni, at fólk skal gjalda upphæddir fyri medisín. Tey fægstu taka medisín fyri stuttleika. Alt ilt verður lagt í kroppin á teim stjórnandi eystanfyrir, men har hava teir hóast alt ókeypis medisín.

Homo de Luxe

Angående Færøerne

Det var en stor glæde at besøge jeres forfædres øer i sommer, så jeg vender nok tilbage. Bare én enkelt lille ting, som jeg ville have forandret: jeres tørfisk er ikke så god som den kunne være. Og da der er et billede af en fugl på pakken, troede jeg først at det var tørrer fugl. Men

den smagte som sønderrevet forsaltet klatpapir, så jeg kunne hverken smage fisk eller fugl.

Jeg har den tillid til færingerne og deres iboende stolthed, at de kan klare deres samfundsproblemer selv, evt. uden min hjælp. Men prøv nu at

få et bedre produktionsapparat på benene angående tørrede fiskevarer, så vil jeg føle mig endnu mere velkommen næste sommer. Eller tak for de gode forbindelser, jeg fik bl.a. i Sjøv Kommune. Kun fik jeg ingen forbindelse til Skuø, men dér skulle være

enorme muligheder næste sommer. På forhånd tak for hjælpen.

cand. scient.
Thue Wiedersøe
agent for »Jorches
Passage-Rejser»
Fuglebakken 12 II sal tv.
Værløse

Framhald frá síðu 3

sjálvum. Tað er ikki so stuttligt at vera saman við knarrutum fólki. Nógvi yngri lata seg styggja burtur, um tey gomlu hava sjónlig, ikki serliga prýðilig brek, t.d. hava mist eitt bein o.s.fr.

Bólkaarbeiði

Sølvi Winther Olsen helt fyri, at eldraumsorganin

er uppgáva, sum ikki bert kann loysast av einum bólkni innan heilsu- og sosialverkið. Uppgávan má loysast sum »teamwork», bólkaarbeiði, og fyri at hon skal loysast væl, krevur tað, at onkur er miðsavnandi.

Hann visti á, at í fleiri londum liggur henda uppgávan hjá læknanum antin hann vil tað ella

ikki. Tað er læknin í primersektorinum, tvs. kommunulæknin, ið má átaka sær uppgávuna at samskipa tey ymsu tiløkini.

Sjúkrasysturarnar hava uttan iva ta størstu arbeiðsligu uppgávuna og tað mest umfangandi sambandið við tey gomlu. Harafturat kemur so heimahjálpin, fysio- og

ergoterapeutar, sosialráðgevarar og í heila tikið øll tey, ið koma í samband við gomul fólk.

Sølvi Winther Olsen endaði sitt innlegg við at citera orðini hjá John F. Kennedy: »Tað er ikki nóg mikið at hava lagt fleiri ár afturat livinum. Okkara mál má vera at geva hesum árum nýtt liv».